

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo »via Zonta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« Nuova tipografija; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Vabilo na naročbo.

Nanašaje se na poprejšnja vabila, priporočamo še enkrat slovenskemu občinstvu naš list, ki bode v novem letu prinašal mnogo zanimivega v vseh strokah: ozirali se bomo v novem letu še več na trgovino in gospodarstvo in nekoliko tudi na kmetijstvo; pripravljanih imamo tudi uže mnogo jako zanimivih listkov za poduk in zabavo. — Naš list bode za zdaj, izhajal še po 2 krat na teden in sicer vsako sredo in soboto opoludne.

Cena mu bode za vse leto . . . 6 gld. — kr.
za polu leta 3 » —
za četrt leta 1 » 50
za 1 mesec 1 » 50

Plačuje se naprej upravništvu, »Via della Zonta« št. 5. I. nadstropje.

Določeno številko pošljemo vsem dosežanim naročnikom, katere prosimo, da nam naročnino za vsaj eno četrtletje precej naprej plačajo. Kedor pa ne namerava več lista prejemati, naj nam blagovoljno vrne to številko.

Uredništvo in upravništvo.

Novo leto.

Današnja naša številka je prva v novem letu. Zdi se nam torej potrebno, da se malo ozremo v prešlo leto. Naša država je v prešlo leto še precej dobro napredovala na polju enakopravnosti in prave svobode. Ustavoverci so v prešlo leto večkrat poskusili da bi razdvojili sedanjo večino državnega zbora; to se je godilo najprej v parlamentu, a ko so videli, da tam ne gre, šli so na ulico in so napravljali ulične skandale po Dunaju in drugod. A noč, kateri so obračali proti drugim, obrnol se je proti njim: ljudstvo, katero so hoteli naščevati proti sedanji vladi, obrnol se je proti njim ter jih v javnih shodih močno zasramovalo; takih blamaž pač še ni čakala nobena stranka, kakoršnjih letos ustavoverci. Po raznih dopolnilnih volitvah je pridobila na številu federalistična stranka, katere se je vsled tega tako okrepčala, da je ni prav nič vznemirila ali pretresel uleg nekaterih uskokov in da se niti ne boji novega coroninijega kluba. Naslonjeno na stranko in uživajoče popolno zaupanje vladarjevo, more ministerstvo denes z mirnim okom zreti v bodočnost in more tudi z večjo odločnostjo spolnjevat svojo zadačo, ki obstaja v tem, da zadovolji vse v Avstriji živeče narode.

V prešlo letu mi Slovani v obče še nismo dosegli vseh svojih pravic; a kakor zadovoljni in pre-dobri trpni, mi Slovani Boga hvalimo celó za to malo, kar smo dosegli. Veseli nas, da so Čehi dosegli pre-membo volilnega reda v velikem posestvu, vsled ka-

terega je takozvana strašna spaka »Chabrus« pokopana za vedno; veseli nas, da smo dobili volilno reformo, katere, akopram še ni uzor pametne in svobodni popolnoma odgovarjajoče razdelitve državljskih pravic, vendar nas je v tem obziru za lep korak porinola naprej, kajti broj volilcev se je zdatno pomnožil, posebné na zdolaj, kder večinoma zdihujemo mi ponižni Slovani; z veseljem tudi konstatujemo, da sedanje ministerstvo (posebno pa justični in finančni minister) postopa nekako energično proti onej blokaciji, ki je v Avstriji škol, nad katerem se je razbila dosedaj vsaka spravedljiva in pravična vlada in da posebno oba omenjena ministerstva vedno bolj energično postopata proti uradnikom, ki se še obojavljajo. Ali pod sedanjo vlado smo v prešlo leto dobili tudi mnogo koristnih postav, s katerimi se ima povzdigniti gmetno blagostanje avstrijskih ljudstev, tako smo dobili novo colno postavo, ki je po nekakem začetku brambe domačega pridelka in izdelka; pravimo začetek, ker v novejši postavi nahajamo pri vsem tem še preveč fiskalnega duha. Dobili smo poštne hranilnice, novo obrtniško postavo, novo vojaško uredbo in še nekoliko koristnih postav. Naši bratje Čehi in Poljaki so uže marsikaj lepega dosegli, a hvala Bogu, tudi Slovenci na Kranjskem so v prešlo letu še precej napredovali v narodnem obziru; bela Ljubljana je osvetila svoje lice in odklenkala je ustavovercem na Kranjskem. To nas toliko bolj veseli, ker, kolikor prej postane močno naše slovensko središče, toliko poprej dosežemo tudi mi Slovenci na skrajnih mejah svoje pravice in res se je začelo lansko leto povsod na periferiji tudi močnejše gibanje. Korošci so ustanovili svoj list, ki tamošnje Slovence probuja in jih je uže toliko probudil, da smo uže slišali o nekaterih odločnih činih ondotnih naših bratov. Prav tako se je na Štajerskem začelo živahnejše gibanje; tamošnji Slovenci so zgradili 2 narodna doma, ustanovili novo politično društvo, potem »Savinjskega Sokola« ter so se z vso energijo postavili v bran štajerskim Nemcem in nemškutarjem. In na jugu? Tudi tukaj se gibljemo. Na Gorškem so ustanovili več koristnih, narodnih društev, mej katerimi je gotovo najbolj važno podporno društvo v Gorici in tudi »Sloga« začela je zopet živeti ter obeča v novem letu vse polno novega in koristnega.

V Istri nam ni zaznamovati drugega napredka, nego volitev č. g. Spiničič-a, odločnega narodnjaka, ustanovitev nekaterih novih čitalnic in pevskih društev in pa veselo vest, da se »Naša Sloga« in »Edinost« po Istri vedno bolj širita in da se je uže v prešlo letu začelo na to delati, da »Naša Sloga« še v tem letu postane tednik; v obče se zapazuje tudi v Istri nekaj več gibanja.

Mi v Trstu pa moremo še precej zadovoljni biti z napredkom, kateri smo napravili v prešlo letu,

ustanovili smo »Sokola«, pevsko društvo pekov in pevski zbor delalskega društva, naš list se je v prešlo leto povzdignol iz tednika na dvakrat v tednu izhajajoči list in mu je zdaj dober obstoj zagotovljen, naše delalsko društvo je v letu 1882 bilo tako srečno, da ga je vzel sam cesarjevič Rudolf pod svoje mo-gočno varstvo; ono je v prešlo leto napravilo tudi velikansko, epohalno slavno blagoslovenja društvene zastave, pri kateri je po namestnici, prevzvišenej gospi baronici Pretis-ovi kumovala naša cesarjeva Stefanija; — vsa naša stara društva so se razvijala v prešlo letu prav dobro, tako da so mogla koncem leta zaznamovati znaten napredek in pomnoženje.

Marsikaj se je začelo v prešlo letu na boljše obračati, Slovenec v Trstu je začel prosteje dihati, k ljubju še mnogim oviram in težavam.

Prešlo leto pa je bilo še posebno zato velepo-membno za Tržačane, ker smo v njem slavili 500 let-nico, odkar je prišel Trst pod Avstrijo in ker smo bili tako srečni, da smo imeli nekoliko dni mej seboj skoraj vso cesarsko obitelj. Društvo »Edinost« je sto-rilo vse, kar le mogoče, da so Slovenci pri teh slo-venih prilikah pokazali svojo udanost do cesarske hiše in gotovo so Slovenci to pot bolj odločno na-sopili, nego pri mnogih drugih prilikah. Pa saj jim je šlo iz srca. — Imeli smo tudi razstavo, katere je dala nam tržaškim Slovincem dosti prilike, da smo z našimi brati Hrvati še bolj spoznali se in sklenoli še ožjo prijateljsko zvezo z njimi, ki so delali južnim Slovanom vso čast na razstavi, mej razstavo pa smo imeli tudi priliko seznaniti se z mnogimi odličnjaki vseh drugih slovanskih plemen, kar gotovo more le dobro uplivati na občno zanimanje za našo osodo.

A kakor ni rožice brez trnja, prav tako so nam lepe dneve grenile prikazni, o katerih ne bi bili ni-koli mislili, in katerih zadnje dejanje se je vršilo baš zadnje dni leta v večem spomin stranke, ki si je za-pisala na zastavo izdajstvo. Nam vsa ta stvar ni ško-dovala, odločilni in najvišji krogi so v prešlo letu saj videli in se prepicali, kaj je lahonstvo, tako da se je zdaj nadejati boljsega načela vladanja na Pri-morskem in večega priznanja slovanskega življa, ki prebiva v ogromni večini v teh južnih deželah in ki z vso močjo zahteva ne samo priznanja, temuč tudi podpore in to ne samo zaradi sebe, temuč tudi v varnost južne avstrijske meje.

V obče moremo torej konstatirati, da je Avstrija v prešlo letu še precej dobro napredovala in da so se tudi Slovani približali v starem letu svojem narodnoprav-nim cilom; a mi Slovenci posebe nismo še veliko do-segli, boljše pa nam je uže bilo, nego poprejšnja leta, — tako sicer, da moremo s prijaznejšem licem in vedrejšim čelom gledati v bodočnost in da sto-pamo v novo leto z dobro nado, da nam bode v letu

Podlistek.

Petje na Primorskem.

(Dalje.)

Pa imeli smo tukaj tudi moža, ki bi bil to stvar lahko volil in ki je bil kar se tiče muzikaličnega talenta norda prvi na Primorskem; ta mož je bil rajni Hajdrih, kateri nam je zapustil mnogo pre-krasnih kvartetov, a da nam ni zapustil drugega, nego samo »Jadransko morje«, proslavil se je na polju slo-vanske umetnosti.

Prav ob tistem času, ko so goriški rodoljubi po nasvetu skladatelja »Oblačka« in zbiratelja narodnih pesmi, nepozabljivega Kocjančiča († 1879) snovali »Slavca«, pojavil se je v Trstu ženijalni Hajdrih (l. 1875). A uže poprej in ko je leta 1873 bival Hajdrih ne-koliko časa kot telegrafski praktikant v Trstu, zbral je okoli sebi nekoliko izvrstnih pevcev iz telegraf-skega kursa, v katerem je bil učitelj g. Cegnar. Ti pevci so tržaške prebivalce kar čarali. V krčmi, ka-mor so hodili, bilo je vedno vse polno gostov. Celo poli-cija jim ni branila ponočnega petja, ker so se okna odpi-rala nad pevci, ter so poslušalci te prosili, naj še zapojó. Kakor v Gorici uže veliko poprej, tako so tudi v Trstu napravili v tistih dobi dijaki malo pevskodruštvo, ka-tero je podučeval Hajdrih, ki je uže za tisti čas kazal veliko sposobnost za muziko in skladbo. Zbral je di-jake okolo sebe znani, zdaj v Trstu živeči g. Lovro Zvab, uže dobro poznan slovenski pisatelj. Junija 1873 nastopili so slovenski dijaki pri veliki besedi v tržaš-keji čitalnici pod vodstvom Hajdrihovem. Pri tej be-sedi so peli tudi eno Hajdrihovo prvenko »Deklico«,

ki je vzbudila mej poslušalci pravo navdušenje. G. Kosovel je bil tisti pot tudi mej pevci. V tistem času se je tudi prepevalo močno po Trstu in uže tistikrat so prepevali nekateri dijaki in podčast-niki Kuhnovega polka lepe čveterospve pod vod-stvom Hajdrihovem; a Hajdrih, v katerem se je bil pojavil tak ženij, odšel je koncem leta 1873 zopet v Ljubljano. Kosovel pel je pod njem, a ob enem podučeval rokodelce, kakor smo uže omenili.

Ko se Hajdrih leta 1875 zopet vrne v Trst, Ko-sovel izroči njegove pevce novemu pevovodju; a sam pa se mu pridruži kot učenec, ob enem pa zvest adjutant. Hajdrih pa je skrbel za pomnožitev zbora, h kateremu so zdaj pristopili tudi možje boljših stanov; a ker je bil rajni Hajdrih posebno prijatelj kvartetov, in ker je sam zložil toliko nežnih čveterospvov, ustavil si je zraven zbora tudi nek elite-kvartet, sestoječ iz dobro izšolanih pevcev s krasnimi glasovi, in žel slavo povsod, koder je nastopil. (V tem kvartetu so peli znani gospodje: Vadnol, Kosovel, Ursič in Mirko Vilhar). V okolici pa se je osnoval po njegovem izgledu drug kvartet učiteljev. (Pelicon, Valentič, Čenčur, Koren) in kadar je Hajdrih nastopil v tržaškeji čitalnici ali drugod, pomnožil je dostikrat svoj tržaški kvartet z omenjenim okoličanskim; a v čitalnici tržaškeji je Hajdrih leta 1875 in 1876 večkrat nastopil z močnim zborom nad 40 mož, samih izvežbanih dobrih pevcev in kot ena najlepših besed tržaške čitalnice je bila ona, ko je mladi Krežma nastopil in Hajdrih z močnim zborom in svojim elite-kvartetom popolnoma vredno sodeloval ter iznenadil samega umetnika, ki se je čudil, da je v Trstu tako izvrstno slovansko petje.

Za »Slavčev« besedo v goriškem gledišču, dne 30. decembra 1875 bil je tudi Hajdrih s svojim kvar-

tetom v Gorici in gotovo se še spominjajo mnogi po besedi v restavraciji Evropa navzoči rodoljubi, kako nas je očaral s svojimi tako točno in občutljivo pe-timi čveterospvi. Po izgledu »Slavca« prizadeval se je Hajdrih, da tudi v Trstu osnuje oddelke »Slavca«; začel je uže podučevati po okolici, vsi pevci so imeli neizrečeno veselje, skušnje so šle prav dobro in na-praviti je imel Hajdrih uže velik koncert v gledišču »Armonia«; gledišče je bilo uže zagotovljeno, a la-honske intrige so stvar preprečile; ni bil tistikrat še ugoden čas v Trstu. Leta 1877 je začel Hajdrih bo-lehati, popustil je vsled tega petje in šel v Rodik učiteljevat; a bolezen ga je tam še hujše prišla in moral je iti k svojim domu v Ljubljano, kder je leta 1878 umrl.

Tržaško petje je bilo vsled tega nekaj časa za-puščeno, posebno ker je mej tem časom tudi g. Ko-sovel odšel v Krk. K sreči se je leta 1878 pojavil mladi trgovski pomočnik g. Srečko Bartelj, ki je potem tu in tam podučeval petje in kateremu je Hajdrih še na smrtne postelji priporočil tržaške pevce. Ta mladenič, akoprem le samouk, vendar je še dobro vzdrževal tržaško slovensko petje in ga vzdržuje še do denes. A prav on ima gledé razmer v Trstu več sreče, nego rajni Hajdrih, kajti leta 1880 so se odprla tudi Slo-venecm tržaška gledišča in slovenska društva so na-pravila v gledišču »Politeama« in »Fenice« v l. 1880 1881 in 1882 več velikanskih koncertov, pri katerih je v prvo vodil petje c. k. učitelj g. Košuta, njemu pa pomagal g. Bartelj, pozneje koncerte pa je vodil Bar-terlj sam in tudi letos je okoli 140 tržaških in okoli-čanskih pevcev pelo pred »Miramarom« serenado pre-svitile cesarske obitelji, katero pa je vodil iz posebne vlnudnosti tudi gosp. Hribar iz Gorice, mej tržaškimi pevci znana, čislana osoba.

1883 osoda še milejša ter da se v njem še bolj približamo svoji sreči.

Ker so pa z Avstrijo tako osko spojeni naši interesi in naš narodni obstoj, konstatujemo tudi z veseljem, da so začeli naši državniki (ako nas znanja ne motijo) boljše zunanjo politiko in sicer tako, ki jamči naši državi prosto roko na vsako stran, jo varuje pred pastmi.

Ako koncem leta Boga hvalimo, da so se razmere za toliko zboljšale, prosimo ob enem Vsega mogočnega, da razsvetli one, kateri odločujejo na tem svetu, t. j. v naši državi, da nadaljujejo na začetem potu, v slavo Avstrije in v boljše bodočnost nas Slovanov, posebno pa Slovencev.

Oberdankovanje v Italiji.

Nobeden se ne bo čudil, da je Oberdankova žalostna a zaslužena usoda onstran morja vzbudila veliko gibanje. Ščevalcem je bila ta prilika jako ugodna, vzlasti mladina je bila vsa v ognju in vojnega kričanja ni manjkalo. Mi ne moremo i tudi nočemo vsega popisati, kar se je tam godilo, a resnici moramo dati čast, ker prikrivanje ne bi na nobeno stran koristilo, ampak škodovalo. Da se vemo ravnati, moramo resnično poznati. Mi poročamo tukaj samo o nekaterih javnih prikaznih, iz katerih ne bo težko ugotoviti političnih razmer i namer, ki so vkoreninjene v načelih in mišljenju mnogobrojnega italijanskega prebivalstva; da vsaj vemo, na čem smo, in česa se nam je nadejati od rastoče irredentije.

Iz Rima se poroča: Vsi telegrami, ki so dospeli iz raznih mest o vtisku, kateri je napravilo obešenje Oberdanka, bili so zadržani. V Turinu je nastala rabuka, katero so zadržali vojaki, ki so morali avstrijski konzulat varovati. — V Napolju so demonstrirali dijaki na Dantejevem trgu in kričali: Evviva Tergeste! Gloria a Oberdank! Policija ni mogla množice potlačiti, vojaki so jo morali razkropiti.

Irredentovski časnik »Pro Patria« je bil zasežen zaradi nečega članka, kateri je pisal Imbriani. — Tri rimska republikanska vojniška društva so poklicala nujno glavne zbore ter sklenola, razobesiti na polu povešeno v črno zavito društveno zastavo skozi 30 dni, trideseti dan pa za Oberdanka mrtvašnice napraviti.

V Milanu so morali vojaki trikrat ljudstvo vsake sebi razgnati; na hišnih voglih so bili nabiti plakati: »Vendicate Oberdank!« (maščujte Oberdanka), avstrijskega konzula grb so odtrgali, na zidovih kraljeve palače so bili nabiti pamfleti. — V Faenzi so zaprli vse prodajalnice v znamenje žalovanja.

V Bolonji je vseučiliščni profesor in čislani pesnik Carducci izdal italijanske mladini zoper Avstrijo ščevalen proglas, v katerem kliče: Orožje! orožje! orožje! Ne za brambo, ampak za napad, predno nas tuje vojske poplavijo! Zdaj je čas za delo, italijanski mladinci, da osvetimo Oberdanka, ki je zaradi naše krivice za nas umrl! V desetih letih morajo naše biti naše planine, da na najvišji gori postavimo spomenik Kaju Mariju in Garibaldiju z napisom: »Stranieri indietro!« (Nazaj, tujci! — Teh besed mi Slovenci ne smemo pozabiti).

Se mnogo hujših izjav bi lahko zapisali, ali te so tako črne, da niso za javnost, zadosti jasno je uže to, kar smo omenili; nič nam ni treba dostavljati; vsak lahko vidi, da v Italiji vre, da je sovraštvo do Avstrije zelo vkoreninjeno ter da irredenta steza svoje roke po slovenskih deželah. Rada bi na vrh Triglava nasadila italijanski prapor, in to stran Triglava se vedno še pripravlja pot irredentovskim kolonom! Kdaj se temu konec stori!

Priznavati moramo sicer, da je italijanska vlada te Avstriji sovražne pojave krepko dušila, a italijanska vlada je podobna petelinu na strehi, zdaj zanjo ne veje dober veter, če pa potegne od drugod, zasučje se njena politika; na italijansko vlado se tedaj ni za-

V novejšem času se je petje še posebno unelo in k malu bi tukaj nastal krepki »Slavec«, da imamo tudi pevovodjo, ki se more popolnoma posvetiti tej važnej nalogi, kar g. Bartelju zaradi privatnih razmer ni tako lahko mogoče; upajmo, da nam zraven gosp. Bartelja pride tudi še kak novi Hajdrih. Pevci so dobri, le organizacije jim še manjka.

Vendar pa je prva stvar, da se posamezni zbori dobro drže, da se vežbajo in da imajo dobre vodje, ako so vsi posamezni zbori dobro organizirani in da imajo vsi majhno lastno denarnico, more se potem počasi napraviti tudi pevska zveza; ni treba zato, razen osrednjega odbora, v katerem bi bili vsi pevovodje in pa kakor predsednik glavni pevovodja, kateri bi lahko žanoval v Trstu ali v Gorici, to bi bilo potem vse jedno. Ako bi pa imel vsak pevski zbor svojo majhno denarnico, lahko bi vsak zbor nekoliko odraščal za se same in druge skupne potrebe. Po tem načinu bi se kdaj dal kde na Primorskem zopet napraviti skupen koncert, pri katerem bi tekmovali razni pevski zbori in dosti bi bilo, da bi se vsako leto samo en tak takozvani pevski dan napravil, eno leto v Trstu, drugo v Gorici, tretje v Tolminu itd. Taka pevska zveza bi bila lahko dosegljiva in prepotrebna, kajti taki pevski dnevi ne bi le dobro uplivali na pevce, temuč povzdigovali bi tudi slovenski narod.

S tem smo podali majhno zgodovino domačega petja na Primorskem; naj nam bode zdaj dovoljen še kratek ozir po najzaslužnejših možeh za to stvar. Kot pevovodjo in za petje na Primorskem največ zaslužnemu moramo priznati prvi venec gosp. Antonu Hribarju, zdaj c. k. vodju vadnice in pevovodju ženske učit. pripravnice v Gorici; ta gospod je bil mnogo časa neutrudljiv pevovodja, ob enem pa je on pravi strokovnjak, poznajoč najbolj teorijo muzike in petja mej

našati. Tudi italijanski vladni časniki ostro sodijo izgrede zoper Avstrijo. Posebno znamenit je članek časnika »Opinione« pod naslovom: »Oberdank e Irredentismo.« V tem članku pravi »Opinione«, da je nujna potreba irredentizmu konec storiti. Ona sicer obžaluje, da je bil Oberdank njegova žrtva, ali agitacija, katera se je izcimila v Italiji ter jo je Victor Hugo na Dunaji podpiral, pospešila je njegovo smrt, katera dogodka naj bi Italiji bila ožbična svarteljska. Mi moramo nehati delati večno revolucije; irredentizem nas osamlja od časa, ko se je sklenola herolinska pogodba. Zarad tega imajo v Berlinu i na Dunaji dosti vzroka, da ne zaupajo prijateljskim našim predlogom, francoskim anarhistom pa se s tem v roke dela. Ako irredentovec ne obrzdamo v zadnji uri, zamolajo nas v vojno s Avstrijo, in vendar je nam edino avstrijsko-nemška zveza koristna. Naša domovina mora nehati biti igrača irredentovskih rovarjev, ki si prizadevajo polastiti kraljeve pravice glede vojne in miru. Mi rotimo — pravi Opinione — vse italijanske časnike, naj odsvetujejo ljudstvu vse agitacije vsled Oberdankove smrti, ker bi budile nezaupanje do Italije, da bi potem nemogoča bila vsaka vspešna politika s zunanjimi državami. Mi moramo pogodbo s sosednjo Avstrijo ostro in pošteno držati. — Tako govori »Opinione« i mi smo z njo ene in iste misli.

A ne govoré vsi časniki tako, kakor »Opinione«, vladni vsi bolj ali manj ljudstvo svaré in miré, vladi nasprotni in posebno irredentovski pa so prestopili vsako dostojno mejo. — »Bersagliere« sicer obžaluje Oberdankovo usodo, odobrava pa krepko postopanje italijanske vlade zoper rabuko.

»Popolo Romano«, organ ministra načelnika Depretisa, graja one časnikarje, ki ščujejo ljudstvo, naj dela demonstracije, sami pa, ker so strahopetci, doma čepé.

Carducci ju ta časnik očita, da sam brez nevarnosti, v ognjenih poezijah ščuje mladino in vladarja sosednje prijateljske države zasramuje. Oberdankovo dejanje je neodpuščljivo, ker nedolžne ljudi mori; njega sicer pomilujemo, ali zelo moramo grajati politične njegove prijatelje v Rimu, ki so ga zapeljali k usodopolnemu dejanju.

Crispijeva »Riforma« svari sicer pred rabuko, vendar pa se ujema s žalovanjem mladine ter pravi, da je Italija sama kriva Oberdankove smrti, ker svojega poklica prav ne umeje ni ljudstvo, ni vlada, ni parlament, ki si ne znajo v zunanjih državah pridobiti spoštovanja.

Glavna skupščina v Rimu bivajočih izseljencev iz Trsta, Istre in Tridentinskega pa je sklenola, Oberdankovo imé vštiti zlatimi črkami v irredentovsko zastavo, vse Italijane povabiti, naj se izroči pesniku Carducci ju zahvalno pismo in pričeti nabiranje za Oberdankov spomenik.

Časnik »Libertà« ozbiljno svari, naj se ne delajo neumne demonstracije zoper Avstrijo; Italija zgubi vse prijatelje zaradi — pouličnega rovanja. — Irredentovska »Lega della Democrazia« pa prestrastno napada avstrijskega cesarja in italijanskega kralja.

Fantastični pesnik Carducci je izdal strahovito bombastičen proglas, ki se končuje z besedami: Oberdank nam je žrtvoval svoje življenje in kliče nam: To je vaša zastava, da Istra spada k Italiji in mi odgovarjamo: Mi to zastavo sprejemamo na smrt in življenje. Odtrgali smo Rim papežu iz rok, in Trst odtrgamo cesarju.

Tako se je te dni v Italiji oberdankovalo; res je to oberdankovanje tragičnokomično, ali vendar tudi podučljivo, ozbiljno in zato naj se zabeleži in premišljuje posebno v tistih krogih, v katerih se dela naša zunanja i notranja politika. — Politične razmere v Italiji so tako premenljive, kakor vreme in prijateljske vezi mej vevlasti preseka vsak dan lahko Bismark ali Aleksander; v potrebi pa je dobra tudi sicer malo čislana Italija.

vsemi drugimi pevovodji, kolikor smo jih imeli. Od njega imamo tudi nekoliko lepih, a težkih cerkvenih in posvetnih skladb; ena najlepših in umetnejših skladb je njegova staroslovanska maša. Mnogo njegovih lepih skladb smo slišali uže na večih koncertih, katere se še dandenes pevajo. Kar se tiče ženjalnosti in nežne kompozicije, posebno mogočnih navduševalnih zborov in nežnih kvartetov, presegal ga je rajni Hajdrih, a gotovo ne gledé teorije. Hajdrih je bil ženjalen in škoda, da ni našel več podpore in da je prezgodaj umrl; on bi nas bil še obogatil s prekrasnimi umotvori na pevskem polju. Njegovo »Jadransko morje«, »Slava Slovencev«, »Cerkvica« in še mnoge druge prepevale se bodo dokler bode živel slovenski rod.

Po mojem menenju je bil tretji v vrsti Josip Kocijančič; on ni bil sicer teoretično posebno izurjen, in se v tej zadevi ni mogel meriti s Hribarjem, njega sta glede teorije prekosila gotovo tudi Hajdrih in Leban, a v njem je bil vplavljen poseben ženji. saj je bil vse njegovo bitje kaj posebnega. — Njegove skladbe, kakor »Oblaček«, »Ljubica« in še druge, niso teškega kalibra, a kaj pomaga, ki gredo tako do srca, ker so preproste in nežne, in v tem se nam kaže ženjalnost. Le škoda, da se ni bil ta mladenci, ki je živel le v idealih in se ni hotel sprijazniti s žalostno ozbiljnostjo sveta, posvetil popolnoma muziki. A Kocijančič je imel še posebno zmožnost za muzikalne kombinacije, kar nam kažejo njegovi venci, in v čemer obstaja njegova največja zasluga na polju narodnega petja, to je njegova dična zbirka narodnih pesmi in žeteli je, da bi se našel zopet tak ženjalen človek, ki bi narod znal tako poslušati in posnemati kakor rajni Kocijančič in bi nadaljeval od njega započeto delo.

V vrsti Primorskih skladateljev je vreden ome-

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica se 15. dan t. m. zopet odpre. Dr Smolka je poslanecem uže poslal vabila.

Koroški deželni zbor se k izvenrednemu zasedanju sestane 8. t. m. da se bode posvetoval o naredbah proti povodnji in o podpori poškodovanih po tej božjeji šibi.

Avstrijski poslanec v Parizu graf Wimpffen se je 30. decembra sam usmrtil. Ob 10. uri zjutraj se je peljal z svojimi otroki na sprehod, ob 11. uri je objel svoje otroke, stopil iz kočije naslonil se na zid ter se z revolverjem ustrelil v srce tako, da mu je krogla skozi glavo šla. Poroča se, da se je na njem uže nekoliko dni opazovala neka razdraženost.

Uzrok samomora grafa Wimpffena so baje finančne zadrege. Bil je v zvezi z Bontouxom ter je pri banki »Union generale« veliko premoženja zgubil.

Vnanje dežele.

Srbska skupščina, kakor znano, sklenola je, da mora plačati 1000 frankov globe poslanec, ki ne bi hotel v skupščino priti. Zadnjič se je o tej stvari razgovarjala, pa ni imela poguma, komu te globe naloziti, ker je nvidela, da je predalec segla. A ta skupščina je res žalosten ljudski zastop, ki ne bode deželi v srečo. Kako je z volitvami in poslanci, to naj kaže to le: Simo Pavičević je poslal skupščini tako le pismo: »Policija je zahtevala, naj se sedanje skupščine kakor poslanec vdeležim, če tudi sem pri volitvi 11. junija t. l. le en glas dobil. Jaz sem prepričan, da nikakor nemam pravice smatrati se za zakonitega zastopnika mojega okraja. Člen 37 ustave določa: Poslanci se volijo z absolutno večino, in z absolutno večino izvoljene razglašajo javno za take volilni odbor. — Člen 48 pa se glasi: Volilni odbor ima onim, ki so bili izvoljeni po členu 37, mandate izdajati. Glede mene se ni splošil noben teh treh po ustavi zahtevanih glavnih pogojev. Jaz nisem dobil večine glasov; mene volilni odbor ni javno za izvoljenega razglasil ter mi tudi nobenega mandata ni dal. Vsled tega ne morem misliti, da sem bil zakonito izvoljen ter nemam poguma zastopati okraj, ki je svoje zaupanje družemu dal. — In na tak način izvoljenih poslancev, kakor Pavičević sedí v skupščini skoraj 30!

V Rimu je tudi senat potrdil zakonski načrt o prisegi državnih poslancev in sicer z 101 glasov proti 5, potem pa dela pretrgal do 18. januarja.

V Parizu se je zapri državni zbor 29. decembra potem, ko je tudi senat sprejel proračun za leto 1883.

Francoska republika je zgubila največjega moža, kar jih je umela v zadnjem času. Umrl je na sv. Silvestra večer, 5. minut pred polnočjo glasovni govornik in politikar Gambetta v najboljših mojih letih, imel je 44 let. Na njegovo zvezdo so upali francози, katerim je bil prvi ljudski tribun; Bismark se je znebil najnevarnejšega nasprotnika. Koliko je ta mož delal za Francosko takrat, ko so Nemci stali pred Parizom, to je skoraj neverjetno; 4 mesece je vladal Francosko, bil je minister natranjih zadev, minister financ, vojni minister in vojskovodja ob enem. Ko je bilo vse zbegano, prišel je v Tours ter v malo dneh vse prerodil; vse ga je poslušalo in slišalo ter v malo dneh je spravil na noge 200.000 mož. Uzrok njegove smrti je bila ženska, nekdanj njegova ljubica; ona je zahtevala, naj jo vzame za ženo, ker jej je vzel poštenje, a on se je branil; v necem notičnem prepiru je zgrabil za revolver, ki je ležal na mizi; Gambetta ga je jej hotel vzeti, a pri tej priliki se je sprožil ter njega v roke in prsi ranil, vsled te rane je Gambetta umrl.

Angleška kraljica je sklicala državni zbor na 18. februarja.

Angleški časniki pišejo Avstriji jako sočutne uvodne članke o priliki šeststoletnice. »Times« poudarjajo posebno veliko priljubljenje avstrijskega cesarja, za

(Dalje v prilogi.)

njen biti jako nadarjeni, a prezgodaj umrli Avgust Leban, ki je bil tudi dober teoretik in skladatelj; le so mnoge njegove skladbe morda še preume, kakor »Slavčev spev« in druge; a mej njegovimi najhajamo tudi veliko nežnih, kakor »Domovina« in manjših kvartetov. Nekateri strovnjaki pripisujejo lepoti njegovih skladb, a zdale so se jim prešinjene z italijanskim duhom, — a to mi pre veljati samo gledé nekaterih; mnoge njegove skladbe pa so popolnoma slovanskega značaja.

Tudi Kosovela moramo uštevati mej Primorske skladatelje, akoprem so njegove skladbe manj poznane in so jih menda le tržaški pevci tu in tam peli.

Se je nekoliko manj znanih skladateljev mej uštelji na Primorskem, mej njimi je vreden omenbe g. D. Fajgelj v Tolminu, kateri je komponiral več cerkvenih skladb, mej temi na Primorskem dobro znano mašo, a vsi drugi so manj znani diletantje.

Trije naši skladatelji, katerih pesmi so znane tudi po vsem Slovenskem, počivajo uže več let v tujih zemljah; prerano so nam umrli ti sinovi muze in jaz kakor iskren prijatelj vseh treh, hotel sem jim postaviti le skromen začasni spomenik v naši »Edinosti«, ker dobro vem, da se najde spretnješe in strokovnjaško peró, katero postavi tem možem vrednejši spomenik v naši kulturne zgodovini.

Globoko v mojem srcu vtisnjeni pa so za vse življenje prelepi trenotki, katere sem prebil v pevske družbi teh blagih, za vse lepo uneti duš, in meni še dražega očeta vsega narodnega gibanja, in torej tudi prvega mecenata narodnega petja na Primorskem. Večna jim pamet, mojej duši sladke akorde vzbujajo.

(Dalje prihodnjič.)

sednje boljše stanje ima hvaležna biti Avstrija svojemu cesarju, ki družji svojej priljubljenosti tudi največje spoštovanje do ustave. »Times« potem govori o nalogi, katero ima Avstrija o reševanju narodnostnega praskanja na vsobodu; ona pravi, da male države na balkanskem polnotoku ne bodo imele dolžnega obstanka i da se morajo prej ali slej združiti s katero velikih držav. Taka država pa je le Avstrija ali Rusija in gotovo se boste oni pri tem delile. Obema je potrebna pot do morja, in prej ali slej, ko razpade turško cesarstvo, morali bomo računati z Avstrijo in Rusijo kakor velevlastmi srednjega morja.

Dopisi.

Tržaška okolica, 29. Decembra.

(Nabergova interpelacija; šolsko petje v okolici). Vsacega poštenega okoličana mora veseliti, da se naš državni poslanec Ivan Nabergoj tako krepko poteza za uboge ribiče iz sv. Križa. Pa tudi mnogi Križki ribiči, volilci, naj si to zapomnijo, da se bodo vedeli pri prihodnji volitvi bolje ravnavati. Mnogo Križkih volilcev je volilo namreč pri zadnji volitvi v državni zbor radečega lahona Leopolda Mauroner-ja. Ta mož gotovo ne bi v državnem zboru bil govoril proti svojim ultra — bratom Chiggiotom, kajti poznan je kot eden najhujših Iredentistov. Tedaj, volilci iz Križa! kadar bodo volitve v državni zbor, pridružite se narodnim vselej zmagavajočim volilcem. Glejte, da vas taka sramota ne zadene kot nekdanj, ko so vas z volitve vračajoče narodni Proseški volilci z gnjilim krompirjem lučali. — V podlistku »Edinosti«, št. 77, čita se o razviti petja na Primorskem. Gotovo, le lepo ubrano petje navduši človeka. A petje se začena uže v šoli, in le iz malega v petju podučevani dečki postanejo izvrstni pevci. V tržaški okolici si res nekateri učitelji prizadevajo šolsko mladino v petju izuriti. In res mogoče se dela človeku, ko sliši majhne dečke slovenske pesmi pevati. Ali v nekaterih vaseh tržaške okolice uči se v šoli tudi italijansko petje. Enako je bilo do sedaj v Rojšanu. A letos je slišati tudi v Barkovijah otroke po cesti peti italijansko pesen, kojo so se v šoli naučili. Ne vemo, kaj je temu krivo. Morebiti hoče naš magistrat šolsko mladino z italijanskim petjem navdušiti. Gotovo, le tako naprej, da pojde barkovljanska šolska deca še pred smrtjo v nebesa. Jaz mislim, da bi mogli naši poslanci kaj o tej stvari spregovoriti. Je li treba da se slovenska mladina v šoli italijansko peti uči, ko nima dovolj časa, da bi se še po svoje narodno dobro peti naučila? Okoliški Ahasver.

Iz sežanskega okraja, 27. decembra.

(Nov zid, nov župan, novo leto). — Nisem mislil, da bo Kras res v belej praznične obleki, mej tem ko v naših južnih krajih preljudno solnce še precej močno svoje žarke na zemljo pošilja. Peljem se iz Trsta skozi Bazovico, ali bolj, ko sem se bližam Lokvi, bolj me je zeblo. Ali mraz me je še le v Lokvi stresel, ko sem videl tik glavne ceste nov zidan zid, kojega pred tremi leti ni bilo. Ta zid gotovo pripomore da se cesta razširi? Mesto da bi pripomogli k širjenju cest, pa jo ožijo. Vprašam: Ali nema cestni odbor sežanskega okraja oči? Se le takrat sprevi, kedar vas iz daljnih krajev kateri pod rebro dregne. Bodite previdni in cestni odbor naj blagovoli ovi zid na južno vzhodni strani cerkve pregledati, in ako ni postavno zidan, kar dvomi marsikdo, naj se tuli postavno postopa. — Pozabiti ne smem, da so v Lokvi župana izvolili, vsled prošnje, kojo so vložili, da ne bi bili več odvisni sežanskemu nadžupanstvu. Kako se je volitev vršila, tega ne vem, ali karati moram sploh vse tamošnje občane, koji so si izvolili prejšnjega podžupana, mož, kateri ni zmožen niti svojega priimka zabeležiti. Takemu županu lahko vsaka »šlapa« v podpis prinese listič, na kojem je lahko njegova poslednja sodba izražena. Tedaj pozor, da vam vašega prihodnjega župana ne odpeljejo v deveto deželo. Ali nemate drugih veljavnih mož, koji so zmožni treh jezikov v besedi in v pisavi, kakor je vsega spoštovanja vredni g. M. B. ž... v, kateri je, kakor mi je bilo rečeno, jako skušen in pri vojakih je bil celo s svetinjami obdarovan radi hrabrosti. Mislim, da bi izkušeni mož bolje županoval, nego tak, ki ni bil nikjer in se je od svojih mladih dni le s čevlji, šili in z dreto kratkočasil.

Marsikateri bralcev utegne vprašati, kako da je imel prejšnji g. podžupan G. tak upliv, da je bil izvoljen županom? Da ne bi bralcem »Edinosti« sladke nočne ure kaili radi te zastavice, naj jo rešim. Evo Vam! Ker je bil g. G. uže prej kakor podžupan le sredstvo občine Lokve, ali bolj rečeno, sredstvo g. M. K., kajti kar g. M. K. zabeleži, bilo je in bo g. G. sveto, kar je njemu, ergo vsej občini. Misli si je g. M. K., ako izvolimo izkušnega moža, bodo moja dela in besede v občini ničla. Tedaj na noge, najstane kar koli, G. mora biti izvoljen županom. Vresničile so se njega misli tudi v dejanji, izvoljen je bil g. G. županom. G. M. K. pa ne vidi, da s takimi čini škoduje občini in vsem občanarjem. — Srečno novo leto! Popotnik.

Iz Senožeč, 1. januarja.

»Kadar volk volja kolje, takrat bo huda zima« dejali so naši starci. Čudi se svet, da je sinoč od tam, kder se je v prošlem letu, kolikor toliko tudi po njegovem trudu, nemškutarska županija senožeška izcimila; od tam, kder so potem pseudo-domačini združeno z njim in drugimi nemčurji, stanico za nekdanjo narodno čitalnico zgradili; od tam, kder se listi sv. Gršpina, od zora do mraka od mraka do dne, na žalost in nesrečo celih družin mešajo: od tam, ali kakor pravijo, iz krme državopravnega funkcionarja po lastnih njega in njegovih ljudi rokah, zvesti njegov in kamniškega Kečel-na pristaš, gospodin Završ sé silo na cesto pognan bil. Kaj je junaškega funkcionarja do takega skrajnega čina proti gospodu,

ki je meso njegovega mesa, prignalo, to bosta gotovo ona dva najbolj — ali to še ona ne bosta vedela. Če se omenjena prislovica naših starcev obistini, hoče bodočnost učiti.

Naši fantje so v obče mirni; a nekateri Nemci, ki delajo v pivovarni in neki drugi gospodje, ki imajo paziti na javni mir, vznemirujejo jih. — Na sv. Štefana praznik so fantje pili skupaj v neke gostilni kar nakrat pridejo tako zvani nemški prajerji, potem takozvani »šalvanterji« in pa uže omenjeni gospodje za mir postavljani.

Ko pridejo v gostilno, hitro so ubozega pijanca vrgli skoz vrata. — Nekdo je opazil, da to ni prav, a potem so odšli fantje. A neka »Sekada« teče za njimi, vzame enemu fantu palco iz rok, pa ga do drugega namaha. Fantje so ostali pri vsem tem mirni, samo rekli so, da tisti, ki bi imeli mir delati, delajo nemir.

To so prijetnosti, ki nam jih dela naša tako zvana inteligencija.

Gorica, 31. decembra.

Prvi »jour fixe«, pod vodstvom pl. K. se je prav dobro obnesel. Zvečer 23. decembra se je zbralo nad 23 oseb odlične gospode v posebnej sobi gostilne »pri solncu« za mesnicami. V prvo je zbrane pozdravil in jim pomen jednaki večerov razložil predsednik; potem so nas zanimala razne debate, sukajoče se okoli zadev naših večerov, osnove pevskega zbora, veselice mestne čitalnice i. t. d. Ob enem se je določilo, da se, ako ne bo izvanrednih zaprek, skliče vsako saboto »jour fixe«. Vreditelj je vsacemu večeru drug, ki se voli izmed došlecev. Za objavo, za potrebne priprave, sestavo programa i. t. d. pa skrbi stalen »notarius«. Osnova se je tudi pevski četvorospjev za te večere. Pri domačij zabavi se je vršila napitnica spsni. — Jednako lepo se je obnesel drugi »jour fixe«, 30. dec. Predavanje znanstveno — zgodovinsko »Slovenski knez Privina« čest. g. dr. K. nas je zelo zanimalo in želno pričakujemo nadaljevanja. Mej navzočimi smo videli mnogo odličnih narodnjakov, in kakor kaže pričetek, prav se vdomače ti večeri. V to jedinstvo in mejsebojna ljubezen!

Tretji »večer« bo v petek 5. jan. Program bode nekda zanimiv in mnogovrsten.

»Čitalnica gorška« se naroči na 19 slovenskih, 3 hrvatske, 2 italijanske in 9, večinom v slovensk. duhu pisanih nemških listov. Javna dražba 30 časopisov bo 3. jan. zvečer ob 6. uri; trije pa se hranijo v društveni knjižnici, katera se tudi vpiše v slov. matico, družbo sv. Mohora, glasbeno matico in dramatično društvo.

Društvo bode imelo tri predpustne veselice in sicer 13. in 27. januarja ter predpustno nedeljo 4. februarja. Spored se pri priliki naznani. Pevske vaje so za gospode in za gospodičine po dvakrat na teden in sicer za prve: ponedeljek in četrtek od 8—9 in za slednje v sredo in soboto od 2—3 popoldne. Vaje vodita g. g. M. in B. Veselo nam novo leto! — Sedaj še nekaj novega. Doslej se nemamo volilnega odbora za prihodnje deželnozborske volitve, a ko so se vrnoli posamezni ljudski zastopniki z Dunaja, pričelo se je nekako bolj živahno življenje v politiki. Jeden nasvetuje to, drugi ono — vse je uneto za napredek! Sklicalo se je mnogo g. g. veljakov gorških in v privatnem pogovor, da učinijo kaj. Vsled pogovorov se skliče 11. januarja dopoldne v čitalnične prostore redni občni zbor — nekdanj uže mej mrtve štete — »Sloge«. Na dnevnem redu: 1. osnova slovenskih otroških orteov v Gorici, 2. posvetovanje o ustanovi ljudske posojilnice za Gorisko, 3. razne peticije radi vpeljave jednako-pravnosti v uradu in v šoli na Goriskem, 4. volitev novega odbora političnega društva. Na svidenje toraj — a ne samo za trenutek, ne samo pred volitvami, temuč tudi kasneje, vednotrajno in neomahljivo. Srce nam v veselji igra, ko vidimo, da se sredi zime, okoli novega leta začena tajati led, ki je obdajal nekdanj zdravo in čilo telo. Pazimo, da prvi mraz ne posuši mlade in ne povsem še razcvetele rožice! Vrtnarji pozor!

Tudi vreme je nekako nestanovitno. Bilo je božične praznike prav lepo, suho in precej toplo — a bati se je prevratka, kajti megla nam nagaja in ne vemo, kaj se skriva za njo:

»Slovensko podporno društvo« je v obrednem zboru volilo nov odbor in sicer gg.: Povše, predsednik; dr. Gregorčič, dr. Nikol. Tonkili, Klobučar, Berbuč, Prindič, Vuga, Lodač, Fon, Hvala, Oblak odborniki.

Da smo koncem leta v šolskem svetu zgubili č. g. Zorna, sedanjega poreškega škofa in mesto njega vdbili Italijana č. g. kanonika Flappa to vam je znano. Tako smo zgubili jeden glas!

Koncem vsem Tržačanom veselo novo leto!

M.

V Tolminu, 23. decembra.

(Banket v Tolminu). Zadnji četrtek, 21. dec. bil je gotovo krasen dan, da, dan, katerega se bodo vdeleženci še v poznejših letih spominjali. Ta krasen dan je bil namenjen iz političnega tolminskega okraja odhajajočemu c. k. namestniškemu svetovalecu gosp. Aleksandra Schemerl-u v dokaz ljubezni in visokega spoštovanja. Na poziv posebno za to določenega odseka so se zbrali omenjena dne duhovščina, uradniki, advokati, notar, občinski zastopniki in mnogo druge gospode vsega tolminskega okraja (da celo zunanji okraj so bili zastopani) in banket se je vršil v najlepšem vedenju in radosti. Tolminska gošba je svirala več komadov in pri koncu banketa je tolminski župan, gosp. Jožef Devetak počestitencu gosp. Schemerl — u blizo tako — le nazdravil.

Gospoda moja! dovolite, da se drznem biti le prilično razkladatelj današnjih čutov. Od italijanske,

*) To se ne zgodi, ker neka rožica cvetó samo, kadar se bliža zvezda repatica, ki se vrača vsakih 6 let, so torej pod uplivom kometa.

koroške in kranjske meje je zbrana gospoda, katera se glede svoje učenosti odlikuje, in gospoda katera uživa vpliv v vsem okraji; — vsi stanoviti, da vsi stanoviti so tukaj zastopani. Komu je pa namenjeno to zbranje? Nobenemu drugemu, nego našemu mnogozasluznemu in visokočestitemu c. k. namest. svetovalecu g. Aleks. Schemerl-u, kateri si je v svojem 9 letnem službovanju v Tolminu ljubezen in visoko spoštovanje vsega okraja pridobil.

Le njemu toraj, kateri zapusti naš okraj, poklican na višjo stopinjo, dovolim si napiti, ter prosim zbrano gospodo, naj z menoj zakliče 3 kratni živio. Godba zaigra in pok topičev je dal znamenje skupne prijaznosti, ter neprenehljivi, živio kliči s trkanjem kozarcev izrazili so v tem trenutku, odkritosrčno, prijazno in zjedinjeno sočutje. Nekoliko časa potem poprime počestitelj, c. k. namest. svetovalec, g. Schemerl besedo, ter odgovori blizo tako le: Prišei sem iz mesta in nastopil prvo službo na deželi v Tolminu, ter še — le tukaj mi je bilo mogoče spoznati socialno življenje; žal mi je, da se moram iz tega okraja preseliti, zahvaljujem se tedaj g. županom in prečestitej duhovščini za vse podpore, katere so mi v mojim poslovanju skazovali; gospoda moja, zagotavljam vas, da bodem vedno skrbel za okraj, toraj napijem okraju na srečno bodočnost 3 kratni živio. Živio kliči, kakor gori zadoné in godba zaigra zopet himno. Potem napije čest. gosp. tominski dekan Jožef Kragelj v imenu močno zastopane duhovščine, mej katero je bil tudi 80 letni starček, vedno še bistroumen in čvrst župnik gosp. Miha Pirih — iz Melc, kakor tudi gosp. lavez Bevk vikar iz Grahove, katera sta še le v mraku društvo zapustila in se na svoj dom vrnola. — Se več družih napitnic se je gosp. Schemerl-u napilo. Ob 8¹/₂ uri zvečer je svirala gošba po trgu, namenjena bakljada pa se je morala zaradi vetra opustiti. Društvo se je razšlo še le v poznej poči. G. namest. svetovalec je rekel mej drugim, da je bil ta najlepši dan njegovega življenja, in to v resnici, kajti noben politični glavar še ni bil tako lepo in sijajno pozdravljen ob času njegove ločitve, ker prelepo se je od njega poslovila zbrana duhovščina, vsi sodnijski in politični uradniki, advokati, notarja in obč. zastopstva. Za soto, 23. dec. je bil odločen odhod c. k. namest. svetovaleca, in zopet so se zbrale pred odhodom vse honoracije iz Tolmina, meščani in drugi posestniki iz okolice, da še enkrat pozdravijo mnogočestitega gospoda. Zaradi slabega vremena ni bilo mogoče sijajno spremljevanje, zato je spremilo 6 voz čestitega gospoda do Kanala in tam vzelo od njega srčno slovo.

Iz Bolca, 23. decembra.

Dne 27. decembra je imela naša narodna čitalnica svoj redni letni občni zbor, koji je bil prav dobro obiskovan.

G. predsednik je pozdravil došle goste prav srčno; spomnil se je živimi besedama preveselega bivanja Nj. Vel. presvitlega Cesarja in očeta v Bolcu, enako dne 27. dec. 1282, kojega dne se je postavil temelj sadanjemu avstrijskemu Cesarstvu pod mogočno in preljubljeno rodbino Habsburg.

Ta dan je tudi nam Slovencem pomenljiv in prevesel ter navdušeno zakliče trikratni gromoviti: Živio Franc Jožef I in vsa cesarska rodbina Habsburška! Živla Avstrija! kar zbor radostno pripomore. Za tem radostnim prizorom se je vršil dnevi red: Sporočila tajnikova, denarničarjevo in knjižničarjevo so bila povoljna.

Iz teh vidimo, da je imela »čitalnica« v t. l. 50 udov, da se je ta prav dobro vedla, ker je imela več lepih veselic.

Tudi je priredila presvitlemu Cesarju in očetu s prijaznim sodelovanjem vrlih kobaridskih pevcev slovensko slovensko kantato pod novo in prekrasno v ta visoki spomin v kupljeno zastavo, spremljano z lepo bakljado.

Ta ovacija je presvitlemu Cesarju, koji je preljudi vladar ves čas ganljivo poslušal, prav dopadla in izrekel je za to svojo cesarsko in očetovsko pohvalo. Društvo sv. Mohora in Matica hrvatska ste darovala čitalnici 40 oziroma 10 lepih knjig, za kar bodi jima javim presrečna hvala!

Na to je bil izvoljen novi odbor in sicer: g. Alojz Sorč zopet per acclamationem za predsednika, 6 odbornikov in 2 namestnika, koji koj izvole podpredsednika denarničarja, tajnika itd. G. predsednik zahvaljuje se za čast in zaupanje, pravi, da hoče vselej kot do sedaj pod zastavo: Vse za vero, cesarja in dom in to v avstrijskem duhu delovati in prositi odbor in društvenike za krepko podporo, ker le v edinosti je moč.

Za tem se je vršilo naročilo in dražba časnikov, obadeve ste bile živahni. Čitalnica ima 13 slovenskih listov in Tribune. Vrlemu listu »Mira« se je sklenola tudi za prihodnje leto »podpora«. To je hvale in posneme vredno. Po končanem »zbogu« smo se še dolgo in dolgo pogovarjali prav po prijateljsko, tudi na bližni »pust« nismo pozabili. Bomo videli. S krepko željo da bi društvo »čitalnica« živelo, rastle in cvetlo in da se v kratkem zopet vidimo, prav veselo smo se razšli.

Rodoljub.

Bitinja, 27. decembra.

Danes dopoldne okolo 10. ure je hotel mlinski posestnik Jože Dekleva ml. v družbi svojega svaka Rolih peljati svojega mlajšega brata Franceta, kateri je za božične praznike došel od vojakov svojo rodovino obiskat, k omoženej sestri v Zarečje; — ker pa so njegovega konja uže pred smatrali kot zelo divjega — poslednji čas je pa svojo divjost še z ležanjem pomnožil — odsvetovali so mu, naj se z mrho nikar ne vozi, ampak naj peš hojijo. Ali gospodar k svojemu nesreči ni hotel slušati, napregel je zdivjanega konja in hajdi! Se niso došli dobrih 200 korakov od hiše na cesto, uže se je konj splašil, voz zadel se ob cestni kanton, preobrnil se in zgoraj imenovani posestnik je priletel s tako močjo v cestni kanton, da se mu je

leva noga pod kolenom prelomila, ter prelomljena kost kožo pretrgala. Bratu njegovemu in svaku, kakor tudi 5 let staremu sinčku njegovemu se pa ni nič zgodilo.

Z Dunaja, 23. decembra.

Nemški časniki čutiljo včasih potrebo, zagnati se v Slovene, vzlasti v Rusijo. Letos je kolonjska mamica zagnala v svet glas:

Čujte bor, vojaške roje,
Krogla žvižga, boben poje,
Grad vali se vsip in prah itd.

Tak vriš in piš je šel mej Rusijo in Nemčijo, da ste ga gotovo celo tja do jadranskega morja slišali. Da so morali tudi avstrijski ustavoverni listi zraven biti, to je naravno. Bojazljiva filistarsta dušica je uže videla, kako polu milijona Rusov v Nemčijo in enoliki v Avstrijo lomasti. Celo varzinskemu železnjaku je presedalo, v svojej velikej ljubezni do človečanstva stopi na prizorišče in: Šest jih pada, kder porine.

Zdaj se pa uradni časniki nemški, ruski in avstrijski zaljubljeni spogledujejo in zaradi tega smo imeli mirne božične praznike, še narava je pripomogla, da so bili lepi. K ljubju tej harmoniji pa »zdrženo levico« v trebuhu grize, kajti njeni listi so kaj milo tožili.

Hans Dampf in allen Gassen — je tukaj. »No, kdo pa je ta Hans Dampf, od kod je prišel in kaj nas briga?« porečete tam deli na Slovenskem. Malo potrpenja. Hans Dampf, recte dr. Hans Stengel je predsednik nemško nacionalnega društva v Kremsu in je se svojim društvom Dunajčanom na pomoč prišel radi česke šole in je mogočno odločil: »Tega pa ne«.

Tudi mi Slovenci imamo takega Dampfa in to je Miheličev Hanzek na Ptuj. Ko je slišal, da so Slovenci na stotine prošnji poslali na Dunaj radi slovenske šole in uradnih, mislil si je, mislil naš Dampf:

Da se resnica prav spožna,
Je treba čuti dva žvona,

in je v raznih okrajih na Štajerskem pobiral podpise za nasprotno stvar, prvi **Hans Dampf in allen Bezirken**.

Da burkličje ne izumrlo, zato dobrotljiva narava skrbi; uže v grških in celo indijskih dramah naha-jamo običajnega norca.

Domače in razne vesti.

Cesarjevič Rudolf pride torej gotovo z svojo visoko soprogo v Trst in sicer uže 2. februarja; visok, gostom na čast bode v tukajšnji namestniški palači veliki ples 3. februarja, od tujke se podajo visoki gostje parnikom »Miramare« na Grško. — Grof Bombelles, cesarjevič prvi pobočnik bil je te dni v Trstu in se je podal večeraj v Pulj.

Ministru baronu Pinotu je odbor »Edinosti« čestital k novemu odlikovanju po vladarju, na kar je baron Pino telegrafično odgovoril: »Zauvalim presrečno! Pino«.

Občni zbor društva »Edinost« bode na praznik sv. treh kraljev, 6. t. m. ob 10. uri zjutraj v dvorani »al Giardinetto«, nasproti vrta »Rossetti«. To se enkrat naznanjamo v namen, da se zbora vde-leži prav mnogo očetov družin, ki bodo podpisali prošnjo za slovenske šole v Trstu. Stvar je velike važnosti, zato naj skrbe rodoljubi, da bode zbor močno obiskan.

Odlikovanja vsled tržaške razstave priobčuje ogerski uradni časnik »Budapesti Közlöny«. Cesar je blagovolil podeliti red železne krone tretje vrste: sekijskima svetovalcema, dr. Karolu Herich in Izidorju Maday, profesorju na politehniku v Budapeštu, Ladislavu Wagner in volju Ganzove fabrike v Budapeštu, Andreju Mechwart.

Premembe v tržaško-koperskejško-lji. Č. g. Matej Mikuš je imenovan za župnika v Draguči, katero župnijo je uže zdaj vodil. Č. g. Evgenij Strekel, duhovni pomočnik v Vrtonilji, imenovan je za župnika v Novej vasi. Vis. g. Miha Debeljak je imenovan škofjskim nadzornikom pri ljudskih šolah v Trstu. Dne 17. decembra min. l. je umrl v rojstnem svojem mestu, č. g. Josip Stefan iz Kastva v 30. letu svojega življenja, in dne 19. decembra min. l. č. g. Andrej Hrovat, župni upravitelj v Račicah, rojen v Beginjah na Kranjskem v 37. letu svojega življenja.

Tržaška čitalnica je imela na sv. Silvestra dan redni letni zbor. V odbor za leto 1883 so bili izvoljeni: za načelnika per acclamationem zopet g. Mate Polić; drugi odborniki so: dr. Ant. Dukić, dr. And. Longhino, dr. Fr. Mandić, dr. Mate Trinajstić, prof. Iv. Jesenko, Iv. Mankoč, Anton Uhmur, Iv. Pogorelec; za namestnika: Anton Kalister in Andr. Perko.

Tržaške novosti. Magistrat javi, da se bode plačaval v novem letu sledeči davek od konj: Za vsacega konja, ki služi le za luksuz gl. 24.—, za vsacega konja navadnih voznikov gl. 9.— in za vsacega vola, s katerim se prevaža blago, gl. 5.— na leto. Kedor ne naznani magistratu dotičnih konj ali volov, bode moral plačati še enkrat toliko. — Vsi tržaški vojaki, ki so bili vzeti v vojaške leta 1872 morajo se takoj predstaviti poveljništvu deželne brambe, v kasarni pri Sv. Ivanu, kder dobe nove knjige. — Zadnji dan leta srečala sta se dva trgovske pomočnika; najbrže močno ljubosumna, začneta se prtepati na javni ulici, konečno vzame eden obeh nožiček iz žepa in drugega z ostrim rezilom rani tako močno, da je obledel in da je policija ranjenega morala peljati v bolnico, drugega pa v keho. — Nek gospod je v soboto zvečer doma v zaprti sobi tako močno razsajal nad svojo ženo, da so se ljudje vstavljali pred stanovanjem in ko slišijo ženski klic po pomoč, gredo nekateri poslušalci po policijo, katera je šla v stanovanje srdina in našla, da je lep gospod vse razbiljal, kar mu je prišlo pod roko, ženi pa pretel z nožem, da jo zakolje. Policija je gos-poda odpeljala v hladni kraj, da se mu poleže

strast. — Dimnikar Martin Nalič, rodomu iz Bakra se je v Reni stpel z nekim uličnem prodajalcem, a zadnji, pravi tržaški »puntar«, potegne nož in rani prvega tako močno, da so ga morali precej odvesti v bolnico. V Trstu igra nož veliko uloža. — Nek tržaški voznik je povozil eno mlekarco iz Doline, valed česar so ga precej zaprli. — 8. t. m. ob 8. uri zjutraj je padel delalec dninar Jakob Štok iz enega nadstropja v drugo v neke na novo zidajočej hiši tukaj na novej Reni i se tako hudo pobil, da so ga morali v bolniš-nico prenesti. — Urok temu je bil, da se mu je de-ska, na katero je stopil, pod nogami ulomila, ker je bila gnjila ter se potem na njega padla, ko je bil na nekih stopnicah običal i ga hudo pobila.

Prav ta dan ob 9^{1/2} zjutraj je padel iz prvega nadstropja v via del Bosco št. 307, štiriletni otrok skoz okno na dvorišče na tlak i se tudi tako poško-doval, da so ga morali v bolnišnico nesti. Tega so krivi roditelji, ker so ga na oknu pustili, da je čez prevagnol. Imenuje se Jože Mirtič ter je sin siromaš-nih roditeljev.

Policijsko. Sv. Silvester in novo leto nista Trst ta pot iznenadila z nobeno posebno dogodbo; kar dela vso čast policiji. Pijancev bilo je pač dosti oba večera, ker so nekateri koletniki ša precej de-nara nabrali, pa tudi precej spremenili v tekočino raznih barv in okusov. A tudi tega je bilo poprejšnja leta več, kar kaže, da takozvana tržaška »dekadencia« trezni ljudi in popravlja običaje. — Enega fakina so večeraj zaprli, ker je gospodarju ukradel 26 gl. — Tri lumpače so zaprli, ker so na novega leta dan v starem mestu v gostilnici hoteli plačati račun z raz-bijanjem. — Enega pozlutarja so peljali v lukno, ker mu je bilo mraz, pa se je hotel greti z ukradeno suknjo. — Nekega fakina je prijel policija, ker je odnesel iz ene prodajalnice na starej mitnici en cel hleb sira. — Enej služkinji pri turškem konzulu ukradli so neznani tatovi nekoliko lepa obleke, ker je pustila odprta izbina vrata. Uže zadnjič smo rekli, da v Trstu je treba vrata zapirati; zakaj ne čitajo »Edinosti« naše večle slovenske služnice? To vse veudar ni dosti za Trst in še po tolikih praznikih, ki praznijo žepa.

Delalsko podporno društvo bode imelo svoj redni občni zbor v nedeljo 28. t. m. Kraj, uro in dnevni red naznani odbor kesneje. Ude, kateri bi radi stavili predloge, opozorujemo na št. 14. društvenih pravil. K temu društvu je z novem letom pristopilo zopet mnogih ndov, tako da šteje društvo uže 750, moških in blizo 200 ženskih; a do obnega zbora utedne jih pristopiti še 80 od necega drugega društva, s katerem se odbor prav zdaj pogaja.

V društvo »Tržaški Sokol«, katero ima zdaj svojo redno telovadno šolo pod učiteljem Mi-losovičem, pristopilo je z novem letom več prav od-ličnih Slovencev in Hrvatov. Eppur se muove!

Silvestrov večer smo mi Slovenci in Hr-vatje v Trstu v veselem krogu prebili. Pevski večer, katerega nam je napravil pevski oddelek delalskega društva, bil je dokaj živahen. Uže ob 9. uri zvečer so bili vsi prostori gostilne »al Giardinetto« prena-polnjeni, tako sicer, da mnogo kesneje došlih udov ni dobilo več niti najmanjšega prostora in je moralo oditi. Pevci pod vodstvom g. Bartelja so peli izvrstno, mešani zbor je nazoče tako navdušil, da se je moral dvakrat ponavljati. Za živahen smeh je skrbel g. Čepčur z šalivim prizorom. Nismo mislili da imamo v Čepčurju tako dobrega pevca in predstavljalca šalj-ivih kpletov. Gospodična Kobalova nas je navdušila z deklamacijo za ta večer pripravno. To simpa-tično deklamovalko želimo še večkrat slišati; ona postane izvrstna deklamovalka. — Točno o polnoci je predsednik društva jemal slovo od starega leta in slovesno pozdravil novo leto; rekel je, da smo Slo-vanci v Trstu v letu 1882 lepo napredovali in da vzame v novo leto se seboj upanje, da v letu 1883 še lepši korak naprej napravimo. Navdušeno društvo je s toplim priznanjem pozdravljalo gorke besede predsednika. Potem se je začela prosta zabava, ki je trajala nad 3 ure v jutro. — Vsak se je ločil ves-el in izrazujoč željo, da bi nam novo leto prineslo več tako krasnih domačih veselici.

Lep dar za novo leto. Kakor nam je naš dopisnik od Sv. Jakopa v Trstu poslal uže letos tr-ganih sliv, prav tako nas je iznenadil naš dopisnik iz Planine na Notranjskem s krasnim šopkom pred-večerašnjem natrganih cvetic, mej katerimi so prav lepo razvite makonce, trobentice in marjetice. Ta res lep dar kaže, da je zima jako voljna. Prelepa hvala pošiljateljima!

Spremembe prebivalstva v Trstu leta 1882. Porodilo se je 5.047 otrok, umrlo je 4.356 ljudi, in v zakonski stan stopilo 1.155 parov. Vojaški stan pri teh številkah ni vračunjen. — Prebivalstvo mesta znaša (brez vojakov) preko 145.000 ljudi.

Odlikovanje avstrijskega pomor-skega kapitana. Minolega meseca je obiskal ameriški poslanec na Dunaju, Alfons Taft, avstrijsko-ogerskega ministra zunanjih zadev grofa Kalnokyja ter mu izročil krasen srebrni vrč, kateri je ameriška vlada namenila primorskemu kapi-tanu Vidulič avstrijskega trgovskega broda »Melkior Vidulič«. Na jednj strani ter krasne ameriške umetnine se čita napis: Načelnik zedinjenih ameri-kanskih držav gospodu kapitanu Melkior Vidulič, ker je moštvo ameriškega broda »Stampede« otel 4. februarja 1882.

Iz tržaške okolice se nam piše: Tukaj Vam pošiljam nekoliko sliv, nabranih na posestvu Rusconi na Pončani v gorenjej Čarbolji, ki so vže na pol zrele; znamenje tople zime ki jo do zdaj imamo. Sad ni vz-t morebiti iz kake zaperte konzerve, ampak z drevesa, ki je na prostem izpostavljen mrzloti i drugim neuzgodam. To Vam podajem, ako Vam drago v »Edinosti« omeniti i svetu naznaniti to redko pri-kazen v tem času.

Potrjena postava. Cesar je potrdil v istr-skem deželinem zboru skleneno postavo zastran varstva divjačine.

Polaščevanje hrvaškega ljudstva v Istri. Ne mine teden, da ne bi se čulo iz Istre, kako skrbno se prizadevajo neke deželne, šolske in tudi državne gosposke za polaščevanje hrvaškega ljudstva. Ni še davno, kar se je ta namera hotela do-seči zlaganimi podpisi. Deželni odbor zapira pot hr-vatskej deci v gospodarske šole ter podpore deli le onim, ki so dokazali, da znajo italijanščino; iz po-reškega občinskega urada se tirajo kmetje, ker laščne ne znajo! Zdaj se zopet čuje, da se je nekaterim učiteljem v pazinskem šolskem okraju prepovedalo pi-sati imena dijakov s hrvaškim pravopisom! — Vlada bi morala v Istri v roke vzeti razkovo metljo, da po-mete irredentovsko smetljako, sicer se bo tam še hudo godilo.

Goriški mestno starešinstvo je najelo pri tuk. podružnici kreditnega zavoda 50.000 gl. po jako ugodnih pogojih, vsled tega so Goriški židje raskočeni, ker so oni hoteli mestu posoditi ono svoto.

Povračilo za poludansko brano vo-jakov na prehodu za leto 1883 se je določilo in znaša za Trst 31^{1/2} kr., za vse druge kraje na Primorskem pa 21 kr.

Pošne stvari. Doslej ni smelo tehtati pismo, za katero se je plačalo 5 kr. poštnine, nad 15 gramov. Od 1 t. m. pa se je teža povišala na 20 gramov za ona pisma, ki se ne pošiljajo čez avstr.-ogerske meje.

Podaljšanje dobe za brezplačno vlaganje blaga. Južne železnice vodstvo je ukrenola za poskušnjo, da se od 1 t. m. podaljša doba za brezplačno vlaganje blago od treh na osem dni. Po tej dobi pa se bo plačevalo vložnine 1. 6 kr. od me-tričnega centa na dan. Ta olajšava pa se ne razteza na take reči, ki se rade užigajo, ali razpokajo. — Za češplje iz Siska pa je izredoma dovoljena štirinajst-dnevna brezplačna doba.

Srečke mestnega zajema tržaškega bile so vzdignjene večeraj. št. 9561 dobi gl. 10,000, št. 2253, 13643 po gl. 1,000, št. 2555, 3111, 7329, 15,363, 15725, po gl. 200 in št. 4931, 7317, 9769, 12942, 18737 pa po gl. 150.

Popravek. Nek dopisnik iz Gorice pisal nam je o tepežu v Mulinutu pri Neblem in je omenil tudi mladenčev iz Fojane. To pa ni res. Fojanci se niso udeležili poboja.

Loterija na korist »Narodnemu do-mu«. Ker so se začele tekom tega meseca razprodajati srečke »Narodnega doma«, ne bode odveč, ako naštejemo izmed 2257 dobitkov, ki jih bode loterija obsezala, najpoglavitejše, ki so ti-le: Kaseta z namizno opravo za jedila in dessert za 24 osov, potem žlica za torto, sladkornjak, žlica in vilice za salato in solnjak — vse iz čistega srebra v vrednosti 1000 gl. — Koleselj in konj s popolno opravo za vrednosti 500 gl. — Kaseta z namizno opravo za jedila in dessert za 24 osov, potem žlica za torto, sladkornjak, klešče za sladkor, žlica in vilice za salato, solnjak — vse srebrno v vrednosti 500 gl. — Zlata remontoirna ura z verižico v vrednosti 250 gl. — Lišp za dame in sicer: broche, uhani in zaponka z briljanti v vrednosti 250 gl. — Kaseta z namizno opravo za jedila in dessert za 12 osov — vse srebra, v vrednosti 250 gl. — Zugmayerjev plug, brana, čistilnica in prepeljiva mlatinica z mahalom v vredno-sti 250 gl. — Remontoirna ura za gospode z dvojn-im pokrovcem v vrednosti 100 gl. — Zlata ura za gospo z verižico v vrednosti 100 gl. — Harmonij v vrednosti 100 gl. — Briljanten prstan v vrednosti 100 gl. — Lovska puška, prima bernad-damaščenka, s zapahom, z lesenim kopitom in fino rezbarijo na njem v vrednosti 100 gl. — Kaseta z srebrno namizno opravo za jedila za 6 osov 100 gl. — Trijer v vred-nosti 160 gl. — 3 telice pinčavškega piemena po 100 gl. — Veliko viseče ogledalo v vrednosti 50 gl. — Salonska ura v vrednosti 50 gl. — 2 uri z nihalom v vrednosti 50 gl. — Žitna čistilnica v vrednosti 50 gl. — Slamorezni stroj v vrednosti 50 gl. — 3 puške risanice z dvojnimi zaklepom po 50 gl. — 4 potni kožuhi po 50 gl. — 8 zlatih remontoirnih ur po 50 gl. — 4 briljantni prstani po 50 gl. — Briljantni uhani v vrednosti 50 gl. — 2 lišpa in sicer: zlata broche in zlati uhani po 50 gl. — Medaljon z briljanti v vrednosti 50 gl. — Križec z briljanti v vrednosti 50 gl. — 5 zlatih verižic po 50 gl. — Zlata zapestnica v vrednosti 50 gl. — Dva srebrna svečnika v vrednosti 50 gl. — Popolna namizna oprava za šest osov iz kitajskega srebra v vrednosti 50 gl. — Popolno namizje iz porcelana za dvanaest osov v vrednosti 50 gl. — Popolna steklena posoda za 12 osov v vrednosti 50 gl. Potem sledi mnogo manjših dobitkov, katerim se imajo pridružiti še one ki so jih posamezni rodoljubi obljubili za loterijo da-rovati. Ker so dobitki tako mnogoštevilni, dragoceni in za vsak stan pripravi, nadejati se je, da bode slovenski narod prav pridno segal po srečkah, in se bodo dobivale pri vseh narodnih društvih in vseh znanih slovenskih rodoljubih. Srečke narodnega doma se prodajajo uže v Trstu, ima jih na prodaj g. Fran Žitko, Corsia Stadiou št. 1. Rodoljubje sežite po njih.

Pošne hranilnice bodo začelo svoje poslovanje še le 12. t. m.; za prejemanje ulog so za zdaj pro-blaščeni sledeči pošni uradi na Primorskem: Bazovica, Biljana, Kanal, Koper, Castelmuschio, Čepovan, Čenikal, Čerčiče, Lokve, Kormin, Kozina, Kubeč, Do-lina, Farra, Bovec, Gorica, Materija, Merna, Milje, Občina, Poreč, Buzet, Pazin, Pola, Renče, Ronchi, Rovinj, Zagrad, Solkan, Šmarje, Štanjel, Vila Vincen-tina, Volice, Trst (na postaji, na borski in v glavnem uradu. Čudno, da je imenovanih vse polno neznanih krajev, a veliki kraji, kakor so Sežana, Tomin, Cervi-njan i. t. d. še ne. Sliši se, da vsa stvar ni ni prav praktično započeta.

Nesreča. Pri Dunaji je 29. t. m. Donava razvodenela ter poplavlila okolico, v predmestju Leopoldstadt je zsilila mnogo kleti, prater je na več mestih pod vodo; drugi dan je še rastla, potem pa začela upadati. Z južnega Ogarskega se poročila, da so tudi tam reke mnogo zemlje zalile in da so nekateri kraji v velike nevarnosti. — Tudi na Nemskei so povodnji napravile mnogo škode. — V Bradfortu na Angleškem se je 28. t. m. pripetila grozna nesreča. V tamošnji veliki prejšnji se je zrušil 255 čevljev visoki dimnik, padel na fabriko, v kateri so delale deklice in otroci, razbil jo in nad 100 delavcev ranil, pod razvalinami 40 mrtvih so izlekli, pri 20 drugih ni upanja, da se jim ohrani življenje; več deklicam so morali na mestu noge odrezati. 3000 delavcev je zaradi tega brez kruha. Škoda se ceni nad 700.000 gl.

Iz Šibenika je došla 28. t. m. vest, da se je potopil avstrijski trabacul »Peppiza«, ki je odplul z Reke v Gruzi. — Povodenj dela škodo zopet v mnogih krajih. Pri Pasavi je izstopil in in stranske reke, Traun je napravila veliko škodo. Donava je 28. decem. zelo narasla ter pri Linu več koš poplavlila. Tudi reka Rena se je silno napela od Konstancie do Kolina, v Kolinu je nižje mesto pod vodo; tudi Mena je razvodenela in poplavlila železnico pri Frankfurtu; mnogo mostov ste te dve reki podrla in več jezov raztrgale; pri Lötachu na Badenskem je več ljudi utonilo.

Iz Korčule se je brzojavilo 26. t. m. da ste se v Pučiščah uneli 25. t. m. dve ladiji. In sicer »Iela«, naložena z senom, in »Sretni Putnik«, naložena z dinamitom, strelnim prahom in petroljem; prvo so potopili in upa se, da jo zopet vzdignejo, druga pa je, kakor se lahko umeje, popolnoma raztrgana.

Nesreča. Z Angleškega se poroča o mnogih nesrečah na morju, posebno v kanalu »La Manche«, ki so se pripetile pred Božičem zaradi slabega vremena in goste megle; mnogo ladij je trčilo ter se pogrezlo. Natančnejših vesti še nemamo. — V Baetu na Angleškem pa se je 22. t. m. užgala velika petrolijeva zaloga ter dve manjši zalogi zanetili. Ogenj je bil strašansko, ker je gorelo 60.000 galon petrolja. Goreče petrolije je teklo v bližnjo reko, ki je bila vsa v ognju. Majhna ladija, ki je bila na reki, zgorela je popolnoma, ker ni bilo ni misliti na gašenje. — Tudi iz Amerike prinaša telegraf vest o dvanajst veličih požarih.

Vojska na zemlji. Švicarski list »Rivista scientifica« priobčuje statistiko o vojaštvu, po tej statistiki je na vseh zemljah v mirnih časih šest milijonov ljudi pod orožjem. Ti vojaki stanejo na leto 37 milijonov frankov, v splošnji vojni pa se postavi na noge 43 milijonov vojakov! To je res grozno! Koliko stroškov bi se prihranilo, in kar bi še desetkrat več vredno bilo, koliko koristnega dela bi se lahko storilo, ako bi na svetu mir vladal, in ne bi stali brez koristnega dela pod orožjem najkrepkejši mladeniči, katerim je treba za živje, orožje in plačo skrbeti!

Repata zvezda je dva ministra podrla. Časnik »Celestial Empire« pripoveduje. Repato zvezdo, ki se je videla meseca oktobra, zagledal je v Pekingu najprvi minister zunanjih zadev Li-Hong-Tsang, ko je o polnoci šel od cesarja, kateremu je poročal o zunanjih zadevah. Naglo se je obrnil ter tekel nazaj k cesarju i mu povedal, da se je na nebu prikazal nezgodonosni poslanec bogov. Cesarja Quang-su je to tako zadelo, da se je povsem životu tresel, takoj je poklical dvorne astrologe k sebi. Ti so mu naznaili, da so bogovi zelo nezadovoljni z ministroma bogodastja in pravosodja. Cesar je koj potem odstavil oba ministra. — Čudno, da kineški cesar, ki se imenuje sin nebes, praša sveta zemlje sinove, svoje astrologe ter se po tem svetu tudi ravna.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Bombaža v Ameriki se je letos pridelalo toliko, da toliko še nikoli ne, vsega skupaj 7.000.000 bal. Pridelale tega blaga pa tudi vsako leto raste tako, da utegne vedno v ceni padati. Lansko leto se ga je pridelalo 6.589.000 bal, predlanskim pa 6.436.000 bal. Pred ameriškano notranjo vojno se ga je največ pridelalo v letu 1860 in sicer 4.861.000. Da je bila pred to vojno pavola dosti ceneja, to izvira od tod, ker so poprej v Ameriki imeli sužnje, ki so jim spravljali bombaž i tedaj delo ni dosti stalo. In ona silna vojna se je mej severnimi in južnimi deželami najbolj za to vnela, ker je ameriškanski državni zbor sklenol, da se ima sužnost odpraviti.

Beljenje sadnih dreves z apnom. Nekateri vrtnarji imajo navado, da belijo sadna drevesa z apnom. Je li to koristno, ali škodljivo? Koristno je tako beljenje takrat, ko se bliža zima in ko drevesom listje odpada, ker v tem času rijejo nekateri žužki pod drevesno kožo, ležejo v razpokline jajca iz katerih se spomladi valé škodljive gosonice. Apno tako zalego ubranja ter jo uničuje pa tudi debela brani pred slabim zimskim vremenom. — Beljenje sadnih dreves z apnom spomladi pa je škodljivo, ker luknice zapira, ter brani, da ne more oživljajoči zrak v drevesa i tem samim tudi potenje ovira.

Korenje, katero prav rada je vsaka živina, jako je njej zdravo, posebno konjem in kravam. Priporoča se posebno po zimi. Živina, kateri se poklada korenje, dobi mehko, volno kožo in svetlo dlako.

Dražbe.

V Tolminu hiša in zemljišča Lukeža Zgaga iz Podberda, cena 3.340 gl., 11. jan. 8. febr. 8. marc. — V Gorici posestvo Janeza Bertolin in Franca Roje iz Sovodnje, 16. jan. 16. febr. 16. marc. — V Labinu posestvo Martina Belinski v Ceri, 26. jan. 26. febr. 30. marc. — V Pazinu posestvo Antona Basič iz Previsa, cena 2.344 gl., 24. febr. 31. marc. 26. apr. — V Trstu posestvo Jožefa vdove Ferluga v gornji Čarbolji, cena 8.478 gl., 22. jan. 23. febr. 29. marc. — V Kanalu posestvo Matije Fabijan v Bajnski, cena 973 gl., 20. jan. 24. febr. 31. marc.

Poziv. Podpisani vabi vse čestite ude delalskega podpornega društva k privatnemu pogovoru zaradi volitve novega odbora, dne 7. t. m. v dvorano »pri Gregorju« na Belvederju nad železnično postajo. — Posvetovanje se začne ob 4 uri popoldne. — Volilni odsek delalskega podpornega društva.

Poslano.

Ker sem, kakor več mojih drugov, ud »družbe sv. Mohora«, in sem čital v »Koledarju« za l. 1883 o poroki našega presvitlega cesarjeviča Rudolfa, o nekih bričih, da so pri omenjeni sijajnej poroki javno varno službo opravljali, zato opozorujem čest. g. pisatelja, da niso bili nikakovi briči, ampak bili so c. k. stražniki za javno varnost v službeni praznični obleki (in Parademontur, katera je od visocega ministerstva odločena in presvitlega cesarja Frana Josipa potrjena. Omenjena c. k. straža je v Beču. Pragi in v Trstu, nosi na paradnem klobuku ime previtlega cesarja znamenje: F. J. I., na čepki za vsakdanjo službo pa cesarskega orla. Potem je c. k. zandarmerija za javno varnost, še druge straže so pa srenjske in občinske, a »bričev« — menda sam pisatelj ni videl pri poroki presvit. cesarjeviča. Prosim tedaj, da bi blagovolilo voditeljstvo »družbe sv. Mohora« gori omenjene ružne izreke popraviti časopisno, in pisatelja podučiti, ker javno varstvo je vsakemu človeku, tudi pisatelju onega članka, koristno, ono dela za pravico, komur pa ni pravica ljuba, gotovo ni poštenjak.

Nadeslav Hrabar,
c. k. stražnik javne varnosti

Listnica uredništva. Gosp. M. K. v P. . . . i. Presrečna hvala za preskrbljene nam naročnike; vesel nas, da ste pritožili direktno na pošto vodstvo: to mora koristiti, ako nemajo predebele kože. Če ne bo, pa se mi dalje obrnemo. — Vašemu peresu so naša predala vedno na razpolaganje. — Živio! G. B. T. »Pravnik« še izhaja. Srečno novo leto!

Tržno poročilo.

Vsled praznikov, novega leta, napravljanja bilanc i. t. d. zdaj kupčija miruje. — Če je bila gledé kupčije kedaj želja po boljšem novem letu opravičena, je to bila gotovo koncem ravno minolega leta. — Vse je nekam negotovo, vse se boji in čuti, da smo v neke prelazni dobi in da gremo naproti velikim krizam — Lansko leto bila je kupčija v obče slaba, mnogo premeta vzela nam je uže Reka in še druge nevarnosti nam prtle. — Ako rečemo, da je bilo prošlo leto za Trst v trgovskem obziru neugodno in da se tudi novega leta nekam bojimo, ne pretiramo. — Bližamo se odstranjenju proste luke in da bo ta imela v nasledku veliko krizo, to je nedvomno.

Kava — malo kupčije, cene nespremenjene, a trdne.

Sladkor — mlahova kupčija, cene šibke, tendenca slaba.

Sadje — nespremenjeno stanje.

Riž — v slabem obratu; Reka nam je uže začela delati tudi v tem blagu zdatno konkurenco.

Olje. — Neznatna kupčija, cene nespremenjene.

Petrolije. — Cena jako trdna, še vedno na gl.

10 $\frac{1}{2}$, ker tukaj ga je zdaj primerno malo v zalogi. — Prodaja petrolja na našem trgu se je lansko leto zdatno zmanjšala, ker v tem blagu posebno močno konkurira Reka.

Domači pridelki. — Po teh nij skoro nobenega vprašanja, cene so zaradi tega slabe. — Fižol rudeči bi šel k večem po gl. 10 $\frac{1}{2}$, in v tej primeri so se znižale cene vsih drugih baž fižola.

Žito. — Ker nij nobenega prašanje, tudi nij prave cene, lastniki pa bi radi popuščali.

Les — v dobrem obratu, kupčija še precej živahna, cene trdne.

Seno — gre od rok po trdnih, primerno visokih cenah; predno bo dolgo, plačevati ga vtegnejo po gl. 2 $\frac{1}{2}$, razumlj se dobro blago.

V prošlem letu nij bilo posebnega borsnega gibanja in velikih diferenc. Borska je postala nekoliko solidnejša, kar je tudi mnogo zahvaliti sedanji vladi, ki na gospodarskem polju dobro napreduje.

Borsno poročilo.

Kurzi državnih papirjev so te dni nekoliko poskočili in so jako trdni, tudi valute in devize so postale trdnejše.

Dunajska borska

dne 2. januarja

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	76 gl. 70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	77 » 30 »
Zlata renta . . .	95 » 15 »
5% avst. renta . . .	94 » 10 »
Delnice narodne banke . . .	830 » — »
Kreditne delnice . . .	279 » 80 »
London 10 lir sterlin . . .	119 » 35 »
Napoleon . . .	9 » 48 »
C. kr. cekini . . .	5 » 65 »
100 državnih mark . . .	58 » 70 »

Pivovarna al

„Magazzino lungo“

23. decembra m. l. odprla se je zopet pivovarna „AL MAGAZZINO LUNGO“

Piazza S. Giovanni.

Točilo se bo iz vrstno Dreherjevo pivo in najboljšje štajersko vino. Za okusna in pristna jedila po tako nizkih cenah, da se gostilničar ne boji nobene konkurence, je preskrbljeno. Podpisani se torej nadeja, da ga bodo obiskovali posebno tudi p. n. slovenski gostj.

Ivan Pečenko,
gostilničar.

*) Za spise pod sem naslovom je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon veleva. Ured.

Izključljiva zaloga imenitne mestne pivovarne iz Budweis-a na Ceskem

pri P. MARINI naslednikih

v Trstu, Via nuova in S. Giovanni št. 4 in 6.

Ob enem naznanja p. n. občinstvu in slavnej garniziji, da omenjeno pivo se prodaja začeniš z 24. decembrom l. l. v restavrantu »ai Bagni«, Piazza S. Giovanni, palazzo Diana.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente:

per Banconote	per Napoleoni
3% con preavviso di 5 gior.	3% con preavviso di 20 gior.
4% » » » 12 »	3 $\frac{1}{2}$ % » » » 40 »
4 $\frac{1}{2}$ % » » » 20 »	3 $\frac{1}{2}$ % » » » 3 mesi
4 $\frac{1}{2}$ % a sei mesi fisso	3 $\frac{1}{2}$ % » » » 6 mesi

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

— Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri corentisti

l'incasso di Cambiale per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso 1/100 di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

(Sezione Mercè) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

Prvo Primorsko veteransko društvo,

pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva cesarja bode imelo 21. januarja ob 9. uri zjutraj svoj 4. redni občni zbor

v zgornji dvorani »Monte verde«. Pred zborom, točno ob 8. uri bode pri novem sv. Antonu sveta maša za vse umrle družabnike, h kateri se povabljeni vsi častni udje, prijatelji veteranov in vsi veterani.

Dnevni red občnega zbora:

1. Letno poročilo predsednika.
2. Letno poročilo denarničarja.
3. Predlogi odborovi.
4. Predlogi odbora za pregledovanje računov.
5. Predlogi posameznih ugov.
6. Volitev novega odbora.

Za odbor:

2-2 Predsednik
Viljem Rucke,
nadporočnik v r.

*) Predlogi za občni zbor morajo se saj 8 dni pred zborom naznaniti odboru.

Najstarejša avstrijska zavarovalnica

c. k. priv.

Azienda Assicuratrice

v Trstu

ustanovljena v letu 1882 s poroštveno svoto nad osem milijonov goldinarjev

ki so bili po predpisu V: 214 trgovskega zakonika v zadnjem glavnem zboru dokazani, priporoča se za zavarovanja.

1. Zoper škodo po požarih na poslopijih, fabrikah, pobištvi, zalogah z blagom, shrambah s poljskimi pridelki, kakor tudi na drugem premičnem blagu.
2. Zoper škodo po potih na mokrem in suhem.
3. Zavarovanje na človeško življenje v vseh razmerah.
4. Zavarovanje zoper nesreče na životu in življenju.

Azienda Assicuratrice, ki si je od svojega ustanovljenja pridobila zaslužno dobro mie v avstrijske državi in zunaj nje, zavaruje po najcenejših vplačilih i naj-slobodnejših pogojih in daje se svoje poroštveno svoto p. n. občinstvu gotovo varnost.

Pozvedovanja vsake vrste radovaljno daje pregled brez plačila deli in zavarovalne ponudbe sprejema

Vodstvo v Trstu

via S. Nicolo št. 4.

Kakor tudi zastopništva in glavna društveno opravništva v vseh večjih krajih avstrijsko ugarske države in v Italiji.

Mirodilnica

(drogerija)

E. MORPURGO, lekarnik.Via S. Giorani št. 4, poleg pivarne
»Aurora«.

Velika zaloga zdravil za konje, prešiče, pse
osle, to je **Restitutions-Fluid**, lečna zrna (pile)
čistilna, lečna zrna proti konjskim glistam strup
za miši, vse to pripravljeno po Fr. Janezu
Kwizda: c. k. dvornem oddajalcu v Korneuburgu,
kakor tudi tinktura proti trganju od Kwizde.

Zaloga mirodij, barv in firnežev.

Petrolje dvakrat čiščeno (luč kakor plinova)
po 8 soldov liter, vse blago prve vrste.

Govori se tudi slovensko in nemško. 5—3

Prva istrska voščarna

v Rovinju

odlikovana na razstavah v Gradcu v letu 1880 in v
Trstu v letu 1882.

Priporočamo vel. čest. gospodom župnikom, ž.
cerkvenim društvom in drugim pobožnim zavodom,
kakor tudi gosp. trgovcem naše izdelke iz voska od
bučel, katerega ponujamo po sledečih cenah:

I. vrsta. Velikonočne velike sveče (naša poseb-
nost) naslikane na olje, okrašene s zlatom, srebrom
in s podobami sv. pokroviteljev. Kilogr. gld. 3.—
Sveče, duplirje, velike sveče itd. „ 2.—
II. vrsta „ „ 1.65
III. vrsta „ „ 1.40
Slabša vrsta, sicer blago lepo na videz „ 1.20

NB. Te cene se razumejo v Rovinju, blago zaco-
lano; povojilo (embalaža) računi se po ceni kar stane.
V zameno se jemlje naravni vosek in voščeni od-
padki po dobrih cenah.

12—7

Figli di Antonio Artusi.

Razno, posebno sobno pohištvo

za 200 popolnih sob,

katere je imel v najemu oščijski urad za preskrbovanje
stanovanj za časa razstave (A. Hirschfeld, mej narodna agen-
cija za liste) s katerim so bile napolnjene 3 hiše, je na
prodaj, da se izogiblje podjetje stroškom na vožnjo nazaj.
Proda se le za točni denar

po najnižji ceni.

Prodaja se vrši vsak dan od 9. ure pred. do 4. pop. v
Via Caserma št. 3. nadstropje II.
in Via Nuova št. 3. I. II. III. IV. nad.
5—5 Ignacij Kron z Dunaja.

Nova tiskarna

(Nuova Tipografia)

v Via Torrente, na voglu nasproti kavarni
»Chiozza« in gostilne Aurora.

izvršnje vsakovrstna tiskarska dela po naj-
nižji ceni. Ker je v tej tiskarni osoblje, ki
zna slovenski in hrvaški jezik, kar se ne na-
haja v nobeni drugi tiskarni v Trstu, pri-
poročamo se ta tiskarna sama po sebi Slovincem
in Hrvatim, — posebno zdaj, ko bodo c. k.
uradnice in stranke potrebovale vse polno
novih slovenskih in hrvaških tiskovin. Pri-
poročamo se tudi čestiti duhovščini, gospodom
učiteljem, ki pogostoma rabijo vsakovrstnih
tiskovin, potem trgovcem, gostilničarjem in
drugim obrtnikom.

Za Božič

prodajam urne verižice za gospe in gospe v zlatu povite
po 2 do 5 gld., demante iz Sumatre, ki se od pravih nič ne
ločijo, po 1 gld. do 5 gld., brancele, uhane, broše in arajšne
gumbice močno pozlačene in z demanti iz Sumatre okin-
čane, zlate prstane s česki granati, vse po 1 do 5 gld.
Pismeno se zavežem, da moje blago nikdar ne začrni, in
vrnem denarje nazaj, ako bi se to zgodilo. Demanti iz Su-
matre se tudi v poslane reči prav po ceni vdelujejo. Po-
hvalna pisma od znamenitih oseb so vsakomur na ogled.

Wilhelm Rosenkranz,
Exportgeschäft, Prag.
Weinberge.

5—4

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava do-
brodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se do-
kaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo neko-
liko dni, olajšaj in preneha prav kmalu najtrdo-
vrstne želodčne bolezni. Prav izvrstno vatozajo
zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črvenim
boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper bel tok,
borjast, zoper sreopok ter čistijo pokvarjene kri. One ne preganjajo samo
omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročilo in po-
slanje pa edino v lekarni **Cristoforoletti** v Gorici, v Trstu v lekarni **G.
Zenetti** in **G. B. Rossi** in **G. B. Koraboschi**. Bna steklenica stane 30 novcev.
Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po
dobroti tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.
(10—8)

Opomin.

Ker so se drznoli ne-
vestni fabrikantje
ponarejati moje slavno
znane revolverje, in so
tako ponarejenemu blagu vtisnoli
»Leopold Gasser, Patent, Wien,« ter
tako ponarejeno blago prodajali in še pro-
dajajo za moj izdelek, zaradi tega jaz naznanjam mojim
kupcem, da le oni revolverji so pravi moj izdelek, kateri
so prevedeni razun z moje firme tudi s tukaj ponatisnje
nem varstvenem postavno vknjiženim znamenjem.

Leopold Gasser,
c. k. dvorni in vojaški fabrikant orožja
na DUNAJU.

4—2

The Singer Manufacturing & C.

New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar

dobi se

Originalni

Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene.

Poroštvo se daje za pet let, poduk na
domu brezplačno

G. NEIDLINGER,

generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello

Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad

3 kr. in tucat 30 kr.

(13—4)

C. k. privilegirano društvo
Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in
morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1881:

Glavnica društva „ „ gld. 3,300,000.—

rezervni fond od dobičkov „ „ 625,927.02

„ za pokritje premikanja „ „

vrednosti efektov „ „ 161,500.—

Premijna rezerva vseh oddelkov „ „ 6,638,505.—

Rezerva za škode „ „ 284,591.—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihod-

njih letih „ „ 13,206,696.47

Skupni znesek vseh škod plačanih od

1. 1883 do 1881 „ „ gld. 103,255,007.57

Urad ravnateljstva

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši). 24—13

Odlikovano s sreberno medaljo na tržaški razstavi

Najnovejši patent-hlačniki!

Najbolje praktični, primerni, elegantni!

Dom. Schönbaumsfeld-ovega sina

na Dunaju.

Na prodaj pri vseh trgovcih na veliko in

skoraj pri vseh na drobno, v avstro-ogr-

skej državi.

Prosi se, dobro paziti na izdelavo.

12—10

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

(Schutzmarke)

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin
in revmatizem, trganje po udih, bolečine v
križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in
kite itd., malo časa če se rabi, pa mine
popolnem trganje, kar dokazuje obilno
zahval. Zahteva naj se samo »cvet« za-
per trganje po dr. Maliču, z zraven sto-
ječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.,
pravega prodaje in razpošilja samo

lekarna »pri samorogu« J. pl. Trnkoczyja
na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani. (10—9)

Obče znane in izvrstne na
tržaški razstavi s srebrno svetinjo odlikovane
voščene sveče

z čistega nepokvarjenega čebeljega voska
priporočata 9—5

P. in R. Seemann v Ljubljani.

Tinctura Chinae & Rhei comp. vulgo

Marija pomagaj želodčne kapljice

katere napravlja

Gabriel Piccoli

lekar »pri angelju« v Ljubljani, Dunajska cesta.

To zdravilo na-
pravljenno iz najbolj-
ših zelišč, katerih
mnoga rastejo v oko-
lici znane romarske
cerkve Matere Božje
na Brezji na Gore-
njakem, ima čudovi-
to moč v sebi.

Omenjano zdra-
vilo služi v pomoč,
ako kdo nima dobre-
ga želodca, ako ima
slabo sapo, ako ga
napenja, ako se mu
peha in ga vije, proti

želodčnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče
vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želod-
ca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira
sluz, proti želodčnemu krču in zaprtju, ako je želodec
pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam, proti bolezi-
nim na vranici, jetrih in proti zlati žili, in v različnih
mrzlicah. Cena 1 steklenice 20 kr.

Francova esenca, ki jo izdeluje **G. Piccoli**,
lekar »pri angelju« v Ljubljani, na Dunajski cesti, je
narejena iz rož, je pomagala že tisočim ljudem, kakor
je razvidno iz zahvalnih pism, ki jih izdelovalec dobi-
va. Ta esenca ozdravi bolezn v želodcu in trebuhu,
krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasa-
nje, hemoroide, zlatenico itd., ki so vse nevarne, če
se v pravem času ne ozdravijo. 1 steklenica 10 kr.

Antirrhoeum, pripravil **G. Piccoli**, lekar »pri
angelju« v Ljubljani, na Dunajski cesti. Najboljše zdra-
vilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih ču-
tnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam
v glavi in v zobeh. Cena 1 steklenice 40 kr.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pihumetjovo
jetno olje proti mrmorici, rahitisi, plućnici, kašlju
itd., v steklenicah à 60 kr., 10 steklenic 5 gld., z želez-
nim jodirjem združeno (posebno vplivno pri malokrvnih
in kjer treba čistjenje krvi) v steklenicah à 1 gld., 10
steklenic 8 gl. Vsa naročila grede v lekarno **Piccoli**
»pri Angelju«, Ljubljana, dunajska cesta, velika zaloga
najboljših alopatičnih in homeopatičnih zdravil, zdra-
vilstvenih posebnosti, rudniških vod, dišav. (24—13)

50 premij

Ustanovljena 1847

Diplom za zasluge mejnarodne zdravstvene razstave v Londonu 1881 za zdravstvene tvarine in
aparate za pospeševanje zdravlja.

PODPISI:

Nje veličanstvo, angleška kraljica Viktorija. — Njegova kr. visokost vojvoda Edinburški

Spencer, razstavi načelnik. — Joh. Eri. Erichsen, odseka načelnik. — Mark H. Judge, tajnik.

Ozdravljanje katara, kašlja, hripavosti, prsnih in želodčnih bolezni,

pomanjkanja krvi

pri slabotnem životu in prebavljanju, kakor krepljo pri vseh okrevajočih po vsakej bolezni

vedno z gotovim uspehom rabljen.

Ivana Hoffa sladni izleček zdravstvenega piva, Ivana Hoffa koncentrirani sladni

izleček, Ivana Hoffa sladna čokolada, Ivana Hoffa prsni sladni izlečni bonboni.

Vsakdanja pohvalna pisma priznavajo njih zdravilno moč.

Javna pohvalna pisma!

V Gorici, 2 aprila 1882.

Vaše blagorodje!

Vaš Ivana Hoffa koncentrirani sladni izleček me

je jako okrepil in moram Vam hvaliti za to iz-

vrstno in dobrodelno zdravilo. Prosim pošljite mi še 6

steklenic koncentriranega sladnega izlečka.

Konst. vitez Dabrowsky,

c. k. stotnik.

Hoffova sladna čokolada je zadostila že davno ču-

tečej potrebi kakor rejilo in zdravilo pri pomanjkanju

krvi (Chlorose) in slabem mešanju krvi, kakor tudi pre-

mnogim iz tega izvirojočim boleznim.

Dr. med in phil. Feliks Paul Ritterfeld

pr. zdravnik v Frankfurtu na M.

Glavne zaloge: v Trstu: Fran Prinz, via Acquedotto, Jakob Seravalle lekarničar via Cavana; v Gorici: G. Cri-

stoforoletti c. k. dvorni lekarničar; Pulj: Monay Delicaters. V Ljubljani: P. Lasecnik H. L. Wenzel V. Maribor: P. Holasek.

Svarilo pred ponarejanjem. Naj se zahtevajo le pristni Hoffovi sladni preparati. (Varstvena marka,

12—2)

Hoffovi pristni bonboni iz sladnega izlečka le v plavih zavojih.